**C U R T E A  D E  A P E L  N O R D**

Dosarul nr.4r-1221/24 Judecătoria Bălți, sediul Central
4-23181936-30-4r-02122024 Judecător Natalia Foma

**D E C I Z I E**
În numele Legii

21 ianuarie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența sa:
Președintele ședinței de judecată Ghenadie Liulca
Judecătorii Aurelia Andronache
Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul comun al avocatului Angela Procopciuc și contravenientului Sărăteanu Titus declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 08 noiembrie 2024, în cauza contravențională în privința lui Sărăteanu Titus învinuit de comiterea contravenției prevăzută la art. 313 Cod contravențional,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei, Colegiul penal,

**C O N S T A T Ă:**

Prin decizia ofițerului superior de investigații al Direcției generale teritoriale „Nord" a Centrului Național Anticorupție, Panico Maxim, din 25 octombrie 2023 s-a dispus pornirea procedurii contravenționale pe semnele contravenției prevăzute de art. 313 Cod Contravențional, în baza sesizărilor Consiliului local Pelinia – ***** și *****.

La data de 18 decembrie 2023, de către ofițerul superior de investigații al Direcției generale teritoriale „Nord" a CNA, Panico Maxim a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 024/2023 în privința lui Sărăteanu Titus, pe faptul că, la data de 13.10.2023, în Registru de evidență a altor informații cu privire la infracțiuni și incidente al Direcției Generale „Nord" cu nr. 246, a fost înregistrată sesizarea consilierilor

Consiliului local Pelinia, ***** și *****, privind pretinsele acțiuni ilegale ale primarului s. Pelinia, Sărăteanu Titus.

În fapt, ***** menționează că în luna mai a anului 2023, a observat că pe terenul cu numărul cadastral *****, cu suprafața de 0,1939 ha, au fost amplasate mai multe panouri fotovoltaice. Astfel, s-a adresat la Agenția Servicii Publice, pentru a se informa cine este proprietarul terenului respectiv, unde i-a devenit cunoscută informația că terenul aparține cu drept de proprietate administrației publice locale. Menționează faptul că din anul 2019, de când deține mandatul de consilier al Consiliului sătesc Pelinia, în cadrul ședințelor Consiliului nu s-a discutat despre darea în arendă a terenului menționat și/sau amplasarea pe el a panourilor fotovoltaice.

Subsidiar, în cadrul ședinței Consiliului sătesc Pelinia din 27.09.2023, în mod verbal, primarul Sărăteanu Titus a informat consilierii despre faptul că, în baza unui proiect german au fost instalate panouri fotovoltaice pe terenul menționat, însă nu a prezentat acte confirmative. Tot Sărăteanu Titus, a propus verbal, includerea pe ordinea de zi a unui proiect, privind examinarea acestuia și emiterea unei decizii prin care panourile solare să fie contabilizate și transmise în folosința Î.M „Gospodăria comunală satul Pelinia”.

Reieșind din faptul că nu a fost prezentat proiectul și nici acte ce țin de proveniența panourilor, consilierii au refuzat propunerea primarului.

De remarcat că, potrivit art. 14 alin. (2) lit. b), d) din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Consiliul local administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului) și decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii.

Totodată, conform prevederilor art. 500 alin. (1) din Codul civil, proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului, dar art. 510 alin. (2) din Codul civil stabilește că în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înregistrării în registrul bunurilor imobile.

În continuare, în cadrul examinării s-a constatat că, la 05.10.2023, primăria s. Pelinia, raionul Drochia, în persoana primarului Sărăteanu Titus, a încheiat cu președintele Asociației Culturală de Tineret „Ormax”, *****, contractul de donație nr. 03/PV-ENERGY-10-P/23, unde donatorul a donat o centrală fotovoltaică cu puterea de 10 kw, pentru producerea curentului electric de energie solară, utilizat în exclusivitate la sonda arteziană publică nr. 547, amplasată în s. Pelinia.

Potrivit răspunsurilor primăriei s. Pelinia, înregistrat în secretariatul Direcției Generale Teritoriale „Nord” cu nr. 2143 din 17.10.2023 și nr. 2185 din 20.10.2023, s-a stabilit că, centrala fotovoltaică donată a fost instalată pe terenul cu numărul cadastral *****. Tot prin răspunsul nr. 2185 din 20.10.2023, se menționează că instalarea centralei fotovoltaice nu a avut careva necesități de a modifica destinația terenului cu numărul cadastral *****, ce ar atrage necesitatea de a fi pusă în discuții la ședința Consiliului local.

Subsidiar, este de menționat prevederile art. 74 alin. (6) al Legii nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, care reglementează că „donațiile și legatele cu sarcini pot fi acceptate numai cu aprobarea consiliului local, cu votul a cel puțin două treimi din numărul consilierilor aleși”.

Reieșind din cele expuse, se constată că prin acțiunile sale, primarul s. Pelinia, raionul Drochia, Sărăteanu Titus, exercitând funcție de demnitate publică specificată în anexa la Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, a depășit în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice, respectiv a săvârșit contravenția prevăzută de art. 313 Cod Contravențional, cu următoarele semne calificative: Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, manifestată prin darea acordului amplasării pe terenul cu numărul cadastral ***** a panourilor fotovoltaice și încheierea contractului de donație nr.03/PV-ENERGY-10-P/23 din 05.10.2023 cu președintele Asociației Culturală de Tineret „Ormax”, *****, în lipsa deciziei Consiliului sătesc Pelinia, neavând temei legal să exercite acest drept, cu încălcarea prevederilor art. 14 alin. (2) lit. b), d) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, care reglementează că Consiliul local administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului) și decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziției privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii și art. 74 alin. (6), care stipulează că „Donațiile și legale cu sarcini pot fi acceptate numai cu aprobarea consiliului local, cu votul a cel puțin două treimi din numărul consilierilor aleși”.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 08 noiembrie 2024, Sărăteanu Titus a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional. S-a încetat procesul contravențional pornit în privința lui Sărăteanu Titus, de comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, din motivul intervenirii prescripției răspunderii contravenționale.

Împotriva hotărârii a declarat recurs comun avocatul Angela Procopciuc și contravenientul Sărăteanu Titus, prin care au solicitat admiterea recursului, casarea hotărîrii Judecătoriei Bălți sediul Central din 08.11.2024, cu pronunțarea unei decizii privind încetarea procesului-verbal cu privire la contravenție în privința lui Sărăteanu Titus din lipsa faptului contravențional imputat, cu pronunțarea unei încheieri de examinare a prezentului recurs cu participarea părților, deoarece cauza are un deosebit interes pentru justiție în partea încălcării drepturilor fundamentale ale recurentului (art.6 CEDO); declinarea de competență teritorială de soluționare a cauzelor contravenționale la locul comiterii faptelor şi contestarea calității /statutului/ de agent constatator.

În recursul depus avocatul a invocat următoarele motive: 1) examinarea cauzei în lipsa contravenientului și avocatului; 2) încălcarea competenței teritoriale de examinarea fondului; 3) calificarea eronată a semnelor faptului contravențional; 4) neexaminarea probelor pe viu la judecarea cauzei; 3) încălcarea principiului procesului echitabil și contradicțional, egalității armelor în procesul contravențional.

Invocă avocatul –recurent că,__reieșind din fabula acuzației, contravenția a fost comisă în s. Pelinia, raionul Drochia, iar agentul constatator își are sediul teritorial pe lângă Judecătoria Bălți, sediul Central, dar şi rezultând din prevederile normelor legale indicate, cauza contravențională în privința lui Sărăteanu Titus urmează a fi expediată la Judecătoria Drochia sediul Central. În ședința de pregătire a fost înaintat un demers privind strămutarea cauzei după competență potrivit prevederilor art. 401 Cod contravențional. Însă, prin încheierea din 11.04.2024, care nu se supune nici unei căi de atac, decât odată cu fondul, demersul a fost respins. Consideră că, încălcarea competenței teritoriale duce la încălcarea principiului imparțialității instanței și constituie motiv de rejudecarea a cauzei contravenționale.

Acuzatorul de stat în persoana reprezentantului Maxim Panico, nu a dat nici o explicație la neclaritățile învinuiri, și anume, în ce mod sunt exprimate semnele calificative ale laturii obiective ale faptului contravențional. În circumstanțe în care contravenientul nu este învinuit de acțiuni, care contravin intereselor publice, persoanelor fizice şi juridice, şi nu sunt clare care limite ar fi depășit subiectul contravenției pretinse, o așa învinuire duce la îndreptățirea sa.

Procesul-verbal din 18.12.2023 a fost întocmit cu încălcarea cerințelor art. 443 Cod contravențional, agentul constatator încâlcind drepturile fundamentale, prevăzute de Constituția RM, dar şi CEDO, inclusiv dreptul la apărare, deoarece a întocmit proces-verbal în lipsa lui

Sărăteanu Titus, nefiind legal citat, limitându-i dreptul de a aduce explicații şi probe în apărarea sa, dar și dreptul de a avea avocat, deoarece contravenția, care i se incriminează este una gravă, prevede doar sancțiunea privării de drepturi de a ocupa funcții publice. Contravenientului nu i s-a înmânat informație scrisă despre drepturi și obligații, prevăzute de art.384 Cod contravențional, fapt confirmat prin materialele dosarului contravențional, către data de 18.12.2023 nu există citare legală și nici citarea unui apărător din oficiu. Totodată, din actul de acuzație rezultă că prejudicii nu au fost cauzate, victima nefiind indicată. Lipsa mandatului avocatului din data de 18.12.2024 (la momentul întocmirii procesului-verbal) denotă despre încălcarea dreptului la apărare. Astfel, atîta timp, cât agentul constatator nu a asigurat prezentă avocatului din oficiu şi întocmirea procesului contravențional în lipsa contravenientului necitat legal, şi în lipsa martorului care să consemneze lipsa contravenientului, se consideră încălcarea gravă a drepturilor fundamentale a contravenientului.

Cît privește contrasemnarea procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în lipsa făptuitorului, de un martor asistent, lipsa acestuia constituie o încălcare gravă ce duce la nulitatea actului, iar mențiunea acuzatorului de stat, că un martor nu a fost de găsit, deoarece în CNA nu sunt martori, nu este o exonerare a agentului constatator Maxim Panico de a nu respecta procedura.

Menționează avocatul că, urmează a fi apreciate în calitate de probe doar declarațiile martorilor audiați pe viu în ședința de judecată, care descriu acțiunile contravenientului spre lipsa în acțiunile lui a pretinsului fapt, ori, această categorie de contravenție este inclusă de legislator în capitolul ce atentează la activitatea autorităților publice (locale inclusiv). Instanța de judecată este obligată să aprecieze probele care au fost puse în fața instanței, iar lipsa lor nu au puterea juridică de probă și urmează a fi interpretate în favoarea contravenientului. Apărarea pretinde că, Sărăteanu Titus nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, însă instanța nu a luat toate măsurile de stabilirea adevărului pe cauză și respectând principiul contradictorialității procesului urma să admită în egală măsură probele apărării, dîndu-le citire spre apreciere cele ale acuzatorului de stat. Una din motivele audierii martorilor pe vii este examinarea fondului cauzei în instanța de judecată, ori, cazul dat nu este o procedură de contestare, ci examinare în fond.

Menționează avocatul că, materialele dosarului contravențional denotă nu numai despre încălcările de procedură, care duc la nubilitatea procesului contravențional, dar și la încetare procedurii contravenționale din lipsa faptului. Astfel, semnul calificativ „depășește vădit limitele”

drepturilor primarului acordate prin lege nu este constatat în cazul contravenientului, ori, conform Legii nr.436/2006, în calitatea sa de primar nu a depășit art. 14. Încheierea unui contract de donație, pus spre aprobarea Consiliului local, nu încalcă cerințele legii menționare, deoarece nu a administrat bunul domeniului public al satului, deoarece contravenientul nu l-a în arendă, nu la- vândut și nu la-a dat în comodat, ci pe o parte de termen s-a instalat o centrală fotovoltaică pentru folosirea în interesele publice.

În ce privește semnul calificativ „consiliul decide în privința actelor juridice de administrare", se menționează că, contractul de donație nu se încheie între persoana juridică și organul colegial, Consiliul, ci actul juridic încheiat de primar se aprobă de către Consiliul, fapt ci și a fost realizat.

Un alt semn al componenței faptului contravenției „care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice" nu i-a fost imputată lui Sărăteanu Titus. Lipsa acestor semen duce la lipsa faptului contravenției și este temei de încetare a procesului contravențional în baza art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravențional.

Mai invocă apărătorul că, acuzatorul de stat nici la etapa întocmirii actului de acuzație, nici la judecarea cauzei, nu a dat explicații în ce mod acțiunile contravenientului contravin intereselor publice, persoanelor fizice, juridice, faptul că primirea unei donații cu titlu gratuit - obținerea energiei solare puse la dispoziția autorității publice locale, grădiniței de copii, instituției școlare, casei de cultură, luminării stradale, dăunează intereselor publice şi cetățenilor s. Pelinia, în ce mod a încălcat prevederile Legii nr.436 din 28.12.2006. În ședința de judecată Sărăteanu Titus a declarat că învinuirea nu îi este clară, şi nu se consideră vinovat de faptul că este în pragul depășirii atribuțiilor acordate prin lege, dat fiind faptul că a respectat întocmai legea menționată mai sus şi nu a admis acțiuni ce contravin intereselor publice sau persoanelor fizice şi juridice.

Se referă avocatul la faptul că, la caza nu a fost emisă ordonanța de recunoaștere a Consiliul locul în calitate de victimă, iar lipsa părții vătămate încalcă dreptul la un proces echitabil i contradicțional, dreptul a apărare prevăzut la art. 6 CEDO.

Menționează avocatul că au fost comise și alte încălcări ce duc la nulitatea actelor procesuale. Astfel, decizia din 25.10.2023 emisă de ofițerul de investigație CNA DGT Nord, Maxim Panico, din 25.10.2023, prin care a fostpornită procedura contravențională în temeiul art. 313 Cod contravențional, în baza denunțurilor lui ***** şi *****, pe faptul încheierii unui contract de donație a panourilor voltaice de către primarul Sărăteanu Titus în lipsa deciziei Consiliului local Pelinia din 05.10.2023, este un act

lovit de nulitate absolută prin prisma art.427 Cod Contravențional, art. art.94, 251 CPP, deoarece este emisă de o persoană neîmputernicită.

În conformitate cu art.471 alin. (1) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezentă părților.

Conform art. 471 alin. (2) Cod contravențional, instanța de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului, fără participarea părților, şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului comun declarat de către avocatul Angela Procopciuc și contravenientul Sărăteanu Titus, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

***Verificând argumentele invocate în recurs în raport cu materialele cauzei şi cu prevederile legii în vigoare, Colegiul penal constată că, recursul comun declarat de avocatului Angela Procopciuc și contravenientul Sărăteanu Titus împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 08 noiembrie 2024, în cauza contravențională în privința lui Sărăteanu Titus învinuit de comiterea contravenției prevăzută la art. 313 Cod contravențional urmează a fi respins ca nefondat, cu menținerea hotărârii instanței de fond, reieșind din următoarele considerente.***

Conform art. 473 alin. (1) p. 1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul şi menține hotărârea atacată dacă recursul este nefondat.

În conformitate cu art.471 alin. (4) Cod contravențional, instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

În recursul depus apărătorul și contravenientul solicită examinarea prezentului recurs cu participarea părților, deoarece cauza are un deosebit interes pentru justiție în partea încălcării drepturilor fundamentale ale recurentului (art.6 CEDO)

În context Colegiul penal reiterează prevederile art.471 alin. (3) Cod contravențional, care statuează că, dacă consideră cauza de un interes deosebit pentru jurisprudență, precum şi la cererea motivată a părților, instanța de recurs poate dispune printr-o încheiere motivată fixarea ședinței de judecată, cu citarea părţilor pentru prezentare la proces.

Astfel, Colegiul penal constată lipsa la caz a unui interes deosebit pentru jurisprudență, care ar face posibilă examinarea recursului cu

participiparea părților. Totodată, ca rezultat al studierii depline și multiaspectuale a cauzei, în speță nu s-a constatat nici pretinsa încălcare a drepturilor fundamentale ale recurentului, prevăzute de art.6 CEDO, astfel, că Colegiul consideră inoportună examinarea recursului cu participarea părților.

Ca urmare, Colegiul va respinge solicitarea privind pronunțarea unei încheieri de examinare a prezentului recurs cu participarea părților.

Tot potrivit recursului, avocatul și contravenientul au solicita declinarea de competență teritorială de soluționare a cauzelor contravenționale la locul comiterii faptelor şi contestarea calității /statutului/ de agent constatator, invocând că prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 11.04.2024, care nu este succesibilă de atac decât odată cu fondul, cerințele privind declinarea competenței au fost respinse.

Potrivit materialelor cauzei, la data de 11.04.2023, avocatul Angela Procopiuc, în cadrul examinării cauzei contravenționale în privința lui Sărăteanu Titus învinuit de comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, a depus o cerere prin care a solicitat remiterea procesului-verbal cu privire la contravenție potrivit competenței Judecătoriei Drochia, invocând prevederile art. 393 alin. (2), art. 395 alin. (1) pct. (1) lit. c) Cod contravențional (f.d. 140 - 141).

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul central din 11 aprilie 2024 s-a dispus respingerea cererii înainte, care nu este succesibilă de atac decât odată cu fondul (f.d. 143 - 145).

Conform art. 393 alin. (2) Cod contravențional, cauzele contravenționale aflate în competența autorităților prevăzute la alin.(1) se soluționează de către autoritatea competentă în a cărei rază teritorială a fost săvîrşită contravenția. În cazul contravenției continue sau prelungite, cauza se soluționează de către autoritatea în a cărei rază teritorială s-a consumat ori a fost curmată contravenția.

Potrivit prevederilor art. 394 alin. ($1^1$) Cod contravențional, în cazul în care autoritatea competentă nu are subdiviziuni teritoriale, prin derogare de la art.393 alin.(2), cauza contravențională se judecă de către instanța de judecată de la locul unde îşi are sediul autoritatea al cărei reprezentant este agentul constatator.

Astfel, din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 024/2023 din 18.12.2023 rezultă că, prin acțiunile sale, Sărăteanu Titus, deținând funcția de președinte al s. Pelinia, raionul Drochia, a comis contravenție prevăzută la art. 313 Cod contravențional.

Instanța de judecată a menționat că potrivit mențiunilor indicate în partea introductivă a procesului-verbal cu privire la contravenție nr.

024/2023 din 18.12.2023, se constată că, adresa agentului constatator - ofițerul superior de investigații PCE al Direcției Generale Teritoriale „Nord” a Centrului Național Anticorupție, Panico Maxim, este mun. Bălți, str. Dostoevchi, 12.

Prin urmare, având în vedere circumstanțele constatate în coroborare cu prevederile art.394 alin.($1^1$) Cod contravențional, instanța de judecată just a reiterat concluzia de a respinge cererea înaintată de către avocatul Angela Procopciuc în interesele contravenientului, privind remiterea procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Sărăteanu Titus învinuit în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, cu înscrisurile anexate spre examinare în fond potrivit competenței Judecătoriei Drochia.

Urmează a fi respinse și invocările recursului, precum că procesul-verbal este un act lovit de nulitate absolută, deoarece este emisă de o persoană neîmputernicită.

Potrivit prevederilor art. 401 alin. ($1^1$), (2) Cod contravențional, contravențiile prevăzute la art.312, $312^2$, 313, $313^1$, 3133, $313^8$, 315 şi $315^1$ se constată de Centrul National Anticorupție. **(2)** Sînt în drept să examineze cauze contravenționale şi să aplice sancțiuni directorul, directorii adjuncți ai Centrului National Anticorupție, șefii subdiviziunilor teritoriale ale acestuia şi adjuncții lor.

Reieșind din prevederile menționate, Colegiul constată legalitatea actelor emise la caz de Centrul Național Anticorupție, astfel, că în conformitate cu art. 401 alin. ($1^1$) Cod contravențional, circumstanțele cauzei au fost constatate și documentate de către ofițerul Maxim Panico, iar partea rezolutivă, prin care s-a decis remiterea cauzei spre examinare instanței de judecată după competență, a fost emisă de șeful adjunct al Direcției Generale Teritoriale „Nord”, Ion Șatic (f.d. 112).

Deci, Colegiul penal conchide, că instanța de fond corect a stabilit competența la examinarea cauzei contravenționale pornite în privința lui Sărăteanu Titus de către Judecătoria Bălți, sediul central, având în vedere circumstanțele constate în coroborare cu prevederile art. 394 alin. ($1^1$) Cod contravențional.

Prin recursul depus, avocatul și contravenientul au solicitat declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție în temeiul art. 445 Cod contravențional, or, acesta a fost întocmit cu încălcarea exigențelor prevăzute la art. 443 Cod contravențional, și anume: 1) procesul-verbal a fost întocmit în lipsa contravenientului și apărutului, care nu au fost citați legal; 2) lipsa contravenientului la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nu a fost contrasemnat de

către un martor asistent; 3) contravenientului nu i-au fost aduse la cunoștință drepturile și obligațiile.

În acest context se reține prevederile art. 445 Cod contravențional, potrivit cărora, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenție a mențiunilor privind numele, prenumele şi funcția agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunță la numărul de identificare personal şi la evidenta automatizată în Registrul de stat al populației, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanțelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenționale săvîrşite şi a datei comiterii acesteia, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezentă unui martor, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal. **(2)** Celelalte încălcări ale art.443 sau ale altor norme imperative din prezentul cod pot să ducă la nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție doar în cazul în care acestea afectează în mod esențial fondul cauzei.

Deci, norma legii enunțată nu prevede contrasemnarea de către un martor asistent a faptului întocmiri procesului-verbal cu privire la contravenției în lipsa contravenientului, or, este o condiție obligatorie în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezentă unui martor.

În ce privesc argumentele precum că, Sărăteanu Titus nu a fost citat legal de către agentul constatator, Colegiul penal le apreciază critic și stabilește următoarele:

În cadrul procesului contravențional, contravenientul a fost citat de către agentul constatator pentru data de 30.11.2023, ora 09:30, pentru a fi audiat (f.d. 98), însă nu s-a prezentat, depunând o cerere prin care a solicitat amânarea audierii (f.d. 99).

Ulterior, prin procesul-verbal de audiere a persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional din 05.12.2023, a fost audiat Sărăteanu Titus, prezentându-se în lipsa avocatului, a declarat că se folosește de dreptul de a nu mărturisi împotriva sa, deoarece nu a luat cunoștință cu materialele din dosar. Tot, la data de 05.12.2023, contravenientul Sărăteanu Titus a depus cerere prin care a solicitat să facă cunoștință cu materiale cauzei (f.d. 105).

La data de 12.12.2023, Sărăteanu Titus a făcut cunoștința cu materialele cauzei (f.d. 106). Tot, la data de 12.12.2023, acesta în scris a relatat că nu se va prezentat pentru audiere.

În ce privesc argumentele precum că, contravenientului nu i s-au adus a cunoștință drepturile și obligațiile, Colegiul regine că, ultimul, fiind citat legal, a fost audiat de către agentul constatator la data de 05.12.2023, fiindu-i explicate drepturile și obligațiile.

Astfel, argumentele recurenților precum că contravenientul nu a fost citat legal nu i-au fost înmânată informația privind drepturile și obligațiile sunt unele nefondate.

Sub aspectul legalității procesului-verbal, Colegiul penal constată că motivele de nulitate absolută pentru asigurarea respectării principiilor legalității și al dreptății, stabilite expres în articolele 5 și 7 din Codul contravențional, nu au fost constatate, iar procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 024/2023 din 18.12.2023 îndeplinește toate condițiile prevăzute de art. 443 Cod Contravențional.

Verificând temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție, Colegiul reține următoarele:

În conformitate cu cerințele art. 10 Cod contravențional, constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracțiunea, săvîrşită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.

Conform art. 7 Cod contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod, iar potrivit art. 8 alin. (2) Cod contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvîrşit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Conform art. 375 Cod contravențional, persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenții se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. **(2)** Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. **(3)** Concluziile despre vinovăția persoanei în săvîrşirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Potrivit prevederilor cu art. 442 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Conform prevederilor art. 425 alin. (2) Cod contravențional, în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privința a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.

Colegiul reține că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 024/2023 din 18.12.2023, prin acțiunile sale, primarul s. Pelinia, raionul Drochia, Sărăteanu Titus, exercitând funcție de demnitate publică specificată în anexa la Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, a depășit în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice, respectiv a săvârșit contravenția prevăzută de art. 313 Cod contravențional, cu următoarele semne calificative: Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, manifestată prin darea acordului amplasării pe terenul cu numărul cadastral ***** a panourilor fotovoltaice și încheierea contractului de donație nr.03/PV-ENERGY-10-P/23 din 05.10.2023 cu președintele Asociației Culturală de Tineret „Ormax”, *****, în lipsa deciziei Consiliului sătesc Pelinia, neavând temei legal să exercite acest drept, cu încălcarea prevederilor art. 14 alin. (2) lit. b), d) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, care reglementează că Consiliul local administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului) și decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziției privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii și art. 74 alin. (6), care stipulează că „Donațiile și legale cu sarcini pot fi acceptate numai cu aprobarea consiliului local, cu votul a cel puțin două treimi din numărul consilierilor aleși”.

Colegiul penal menționează că, examinând cauza contravențională respectivă, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele şi în mod obiectiv circumstanțele cauzei, şi a dat probelor administrate o apreciere legală, corect ajungând la concluzia că vinovăția contravenientului Sărăteanu Titus în comiterea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional, şi-a găsit confirmare în urma examinării şi aprecierii probelor pe caz.

Sub acest aspect instanța just a conchis că, față de probele administrate în cauză, prezumția de legalitate a actului administrativ, din care decurge prezumția de autenticitate şi prezumția de veridicitate, nu au fost răsturnate în cazul de față, în condițiile în care săvârșirea faptei contravenționale a fost constatată pe baza constatărilor personale a agentului constatator și a probelor acumulate, iar lui Sărăteanu Titus i-a fost dată posibilitatea de a face dovada contrarie celor consemnate în procesul-verbal cu privire la contravenție, propunând probe în dovedirea susținerilor sale și fiind administrate probele încuviințate acestuia, însă prin aceste probe el nu a reușit să răstoarne prezumția de legalitate, valabilitate și autenticitate de care se bucură actul contestat.

În consolidarea acestei poziții instanța de judecată remarcă că, procesului-verbal cu privire la contravenție, fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii, trebuie sa i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate. În acest sens este de menționat că, în jurisprudența CtEDO s-a reținut în mod constant că prezumțiile nu sunt, în principiu, contrare Convenției.

În așa mod Curtea a constatat anterior că, prezumțiile de fapt și de drept se regăsesc în orice sistem de drept. În principiu, Convenția nu derogă de la acestea, însă în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare (Salabiaku împotriva Franței, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141-A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001).

Astfel instanța consideră că, vinovăția contravenientului Sărăteanu Titus în comiterea contravenției incriminate a fost integral dovedită prin probele pertinente și concludente prezentate și cercetate în cadrul ședinței de judecată de către agentul constatator, iar contravenientul nu a prezentat instanței careva probe pertinente și concludente, în corespundere cu principiul contradictorialității, în combaterea celor constatate de către agentul constatator, de aceea faptele constatate de către agentul constatator sunt apreciate de instanța de judecată ca fiind veridice, reflectând evenimentele ce au avut loc în realitate.

În acest context, la caz s-a constatat, că *****, fiind consilier al Consiliului local Pelinia, în luna mai al anului 2023 a observat că pe terenul cu numărul cadastral *****, cu suprafața de 0,1939 ha, au fost amplasate mai multe panouri fotovoltaice. Astfel, s-a adresat la Agenția Servicii Publice, pentru a se informa cine este proprietarul terenului respectiv, unde

i-a devenit cunoscută informația că terenul aparține cu drept de proprietate administrației publice locale. Din anul 2019, de când deține mandatul de consilier al Consiliului sătesc Pelinia, în cadrul ședințelor Consiliului nu s-a discutat despre darea în arendă a terenului menționat și/sau amplasarea pe el a panourilor fotovoltaice. Subsidiar, în cadrul ședinței Consiliului sătesc Pelinia, raionul Drochia, din 27.09.2023, în mod verbal, primarul Sărăteanu Titus a informat consilierii despre faptul că în baza unui proiect german, au fost instalate panouri fotovoltaice pe terenul menționat, însă nu a prezentat acte confirmative.

Tot, Sărăteanu Titus, a propus verbal includerea pe ordinea de zi a unui proiect, privind examinarea acestuia și emiterea unei decizii prin care panourile solare să fie contabilizate și transmise în folosința Î.M „Gospodăria comunală satul Pelinia”. Reieșind din faptul că, nu a fost prezentat proiectul și nici acte ce țin de proveniența panourilor, consilierii au refuzat propunerea primarului.

Potrivit art. 14 alin. (2) lit. b), d) din Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întîi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competente: b) administrează bunurile domeniului public şi ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului); d) decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii.

Actele pricinii denotă faptul că, la 05.10.2023, primăria s. Pelinia, raionul Drochia, în persoana primarului Sărăteanu Titus, a încheiat cu președintele Asociației Culturală de Tineret „Ormax”, *****, contractul de donație nr. 03/PV-ENERGY-10-P/23, unde donatorul a donat o centrală fotovoltaică cu puterea de 10 kw, pentru producerea curentului electric de energie solară, utilizat în exclusivitate la sonda arteziană publică nr. 547 și nr. 2185 din 20.10.2023, s-a stabilit că centrala fotovoltaică donată a fost instalată pe terenul cu numărul cadastral *****.

Potrivit răspunsului primăriei s. Pelinia, nr. 2185 din 20.10.2023 se atestă că, centrala fotovoltaică donată a fost instalată pe terenul cu numărul cadastral *****. Tot prin acest răspuns, se menționează că instalarea centralei fotovoltaice nu a avut careva necesități de a modifica destinația terenului cu numărul cadastral *****, ce ar atrage necesitatea de a fi pusă în discuții la ședința consiliului local.

Conform art. 74 alin. (6) din Legea privind administrația publică locală, nr. 436 din 28.12.2006, donațiile și legatele cu sarcini pot fi acceptate

numai cu aprobarea consiliului local, cu votul a cel puțin două treimi din numărul consilierilor aleși.

Deci, din materiale cauzei rezultă că, acordului amplasării pe terenul cu numărul cadastral ***** a panourilor fotovoltaice și încheierea contractului de donație nr.03/PV-ENERGY-10-P/23 din 05.10.2023 cu președintele Asociației Culturală de Tineret „Ormax”, *****, a avut loc în lipsa deciziei Consiliului sătesc Pelinia, neavând temei legal să exercite acest drept

Așadar, conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 024/2023 din 18.12.2023, rezultă că, Sărăteanu Titus a admis încălcarea prevederilor art. 313 Cod contravențional, și anume săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor şi atribuțiilor acordate prin lege şi care contravine intereselor publice sau drepturilor şi intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

La caz, Colegiul arată că, instanța de fond corect a supus aprecierii procesul-verbal cu privire la contravenție, care a fost întocmit în lipsa lui Sărăteanu Titus, fiind întocmit de un organ al statului aflat în exercițiul funcțiunii, trebuie să i se recunoască valoarea probatorie sub aspectul constatării stării de fapt, ca efect al triplei prezumții de autenticitate, veridicitate și legalitate. În acest sens Colegiul reține că, în jurisprudența CtEDO s-a reținut în mod constant că, prezumțiile nu sunt, în principiu, contrare Convenției. În așa mod, Curtea a constatat anterior că prezumțiile de fapt și de drept se regăsesc în orice sistem de drept. În principiu, Convenția nu derogă de la acestea, însă, în materie penală obligă statele contractante să nu depășească un anumit prag. În special, articolul 6 § 2 impune statelor să aibă în vedere aceste prezumții, aceasta în limite rezonabile, ținând cont de gravitatea faptelor și păstrând dreptul la apărare (Salabiaku împotriva Franței, hotărârea din 7 octombrie 1988, seria A, nr. 141-A, pag. 15, pct. 28; Telfner împotriva Austriei, nr. 33501/96, pct. 16, 20 martie 2001).

Totodată, Colegiul penal consideră că instanța de fond în mod corect a ajuns la concluzia privind încetarea procesului contravențional în privința lui Sărăteanu Titus în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 313 Cod contravențional din motivul intervenirii prescripției tragerii la răspundere contravențională. Or, de la data constatării faptei și până la data examinării cauzei a trecut mai mult de un an.

În susținerea celor constatate, Colegiul penal invocă prevederile art. 441 alin. (1) Cod contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în

care: b) se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.3 alin.(3), art.4 alin.(3), art.20-31.

În conformitate cu art. 26 lit. d) Cod contravențional, potrivit cărora, înlăturarea răspunderii contravenționale pentru fapta ce conține elementele constitutive ale contravenției are loc în cazul: d) prescripției răspunderii contravenționale.

Potrivit prevederilor art.30 alin. (1), (2), (5) Cod contravențional (în vigoare până la modificările din 07.06.2024), prescripția înlătură răspunderea contravențională. **(2)** Termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an. **(5)** Termenul de prescripție curge de la data săvîrşirii contravenției şi pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii cu privire la cauza contravențională.

Ca urmare, luând în considerație, că Sărăteanu Titus a comis fapta contravențională incriminată lui în luna mai anul 2023, adică cu mai mult de un an în urmă la momentul examinării cauzei în instanța de fond, de aceea procesul contravențional în privința acestuia justificat a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție a răspunderii contravenționale.

Luând în considerație motivele invocate supra, instanța de recurs concluzionează lipsa temeiului legal prevăzut de art. 466 Cod contravențional, motiv pentru care respinge recursul declarat ca nefondat, cu menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

În conformitate cu art. 473 alin. (1) p. 1) lit. c), 474 Cod contravențional al R. Moldova, Colegiul penal,-

**D E C I D E:**

Recursul comun al avocatului Angela Procopciuc și contravenientul Sărăteanu Titus declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 08 noiembrie 2024, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 08 noiembrie 2024, în cauza contravențională în privința lui Sărăteanu Titus învinuit de comiterea contravenției prevăzută la art. 313 Cod contravențional, se respinge ca nefondat, hotărâre care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

**Președintele ședinței, judecător: Ghenadie Liulca**

**Judecător: Aurelia Andronache**

**Judecător:** **Ludmila Iarmaliuc**